

Aan: Minister Vincent Karremans Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Betreft: Toelichting werkwijze Waterschap Noorderzijlvest over verbreding onderhoudsstroken

Geachte minister Karremans,

Graag informeren wij u over de aanpak van Waterschap Noorderzijlvest rondom het besluit voor het gebruik van een onderhoudsstrook van vier meter langs onze watergangen. Aanleiding hiervoor zijn recente vragen en zorgen die zijn geuit over onze werkwijze. Wij hechten eraan om onze keuzes, onderbouwing en het proces richting perceeleigenaren helder uiteen te zetten.

Waterschap Noorderzijlvest onderhoudt jaarlijks ongeveer 2500 kilometer aan watergangen. Van deze onderhoudsstroken is op dit moment 500 kilometer slechts anderhalve meter breed, wat onveilige situaties oplevert voor onze medewerkers. Langs de 2500 kilometer watergangen heeft het waterschap een deel van de onderhoudsstroken in eigendom; daarnaast maken we onder gedoogplicht gebruik van onderhoudsstroken van aangrenzende eigenaren.

Voor de onderhoudsstroken die wij zelf in beheer hebben en die nu nog 1,5 meter breed zijn, geldt dat we 2,5 meter van de perceeleigenaar willen gebruiken om tot vier meter onderhoudspad te komen. Hiervoor zetten we de bestaande gedoogplicht in. Dit is nodig om de veiligheid van onze medewerkers te waarborgen en om de watergangen goed te kunnen onderhouden voor wateraanvoer en waterafvoer tijdens droogte en piekbuien.

Het algemeen bestuur heeft besloten de vier meter brede onderhoudsstroken vanaf 2028 te gebruiken. Dit besluit is genomen op basis van de RI&E en de arbowetgeving.

De wettelijke gedoogplicht, die waterschappen mogen toepassen op basis van artikel 10.2 van de Omgevingswet, is daarbij het uitgangspunt. Dit uitgangspunt passen we al toe bij watergangen waar we geen onderhoudsstroken in eigendom hebben. Daarnaast zijn wij niet het enige waterschap dat hiervan gebruikmaakt. Laat hierover geen misverstand zijn. Agrariërs blijven volledig eigenaar van hun grond; er is geen sprake van onteigening of het structureel onttrekken of in bezit nemen van landbouwgrond. De onderhoudsstrook wordt slechts enkele keren per jaar gebruikt voor het onderhoud van de watergang. In de praktijk gaat het om één maaibeurt in de zomer en één in het najaar. Het gebruik van de strook is daarmee beperkt en proportioneel. Daarbij maait het waterschap bij voorkeur één kant van de watergang, waarbij een volgende periode de andere kant wordt gemaaid. Hierdoor is er geen sprake van steeds structureel en disproportioneel gebruik van een onderhoudsstrook.

Wij zijn ons ervan bewust dat deze maatregel impact kan hebben op agrariërs. Daarom kiest het waterschap ervoor om ruim vóór de invoering van de nieuwe werkwijze

intensief het gesprek aan te gaan met perceeleigenaren, met name langs die percelen waar we knelpunten verwachten. In de gesprekken met perceeleigenaren wordt gekeken hoe de verbreding per locatie het beste kan worden ingepast, hoe overlast kan worden voorkomen en hoe rekening kan worden gehouden met bouwplannen en de bedrijfsvoering van agrariërs. De eerste verkennende gesprekken met LTO, de Nederlandse Akkerbouw Vakbond, Collectief Boer & Natuur Midden Groningen hebben inmiddels plaatsgevonden en zullen worden uitgebreid. Ook wordt in deze gesprekken aandacht besteed aan de economische gevolgen en wordt bekeken hoe deze zorgvuldig kunnen worden meegewogen.

De keuze voor vier meter is bewust gemaakt. Een tussenstap van drie meter is overwogen, maar biedt onvoldoende veiligheid en zou bovendien tot onduidelijkheid leiden. Smalspoormaterieel is in de praktijk onveilig gebleken en wordt uitgefaseerd; medewerkers ervaren regelmatig bijna incidenten en in het verleden zijn ongelukken gebeurd. Een bredere werkstrook waarop we met breedspoor het onderhoud aan watergangen kunnen uitvoeren geeft medewerkers meer uitwijkruimte en vermindert risico's aanzienlijk.

Daarnaast willen wij benadrukken dat de beëindiging van de GLB-pilot in 2024 geen rechten heeft weggenomen. Het betrof een tijdelijke proef met beperkte deelname. Ook bij bufferstroken blijft het waterschap in overleg met perceeleigenaren zoeken naar manieren om watergangen goed bereikbaar te houden en het onderhoud zorgvuldig te organiseren.

Waterschap Noorderzijlvest blijft de komende periode actief in gesprek met agrariërs en andere betrokkenen. Samenwerking en waar mogelijk maatwerk staat daarbij centraal, met als gezamenlijk belang een veilig en goed functionerend watersysteem. Wij informeren u graag over de voortgang van dit proces.

Met vriendelijke groet,

Waterschap Noorderzijlvest